

Till dig som ska få en T-Port®

PATIENTINFORMATION

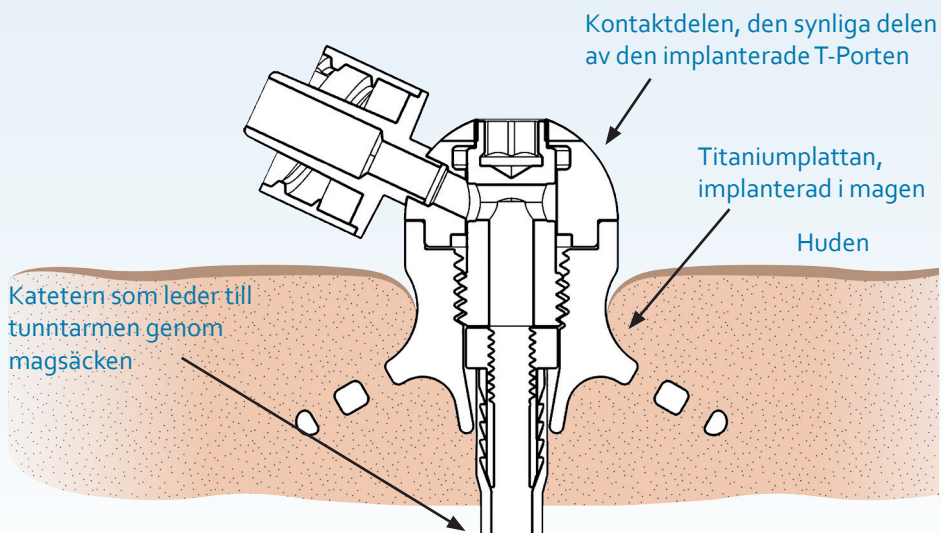
Vad är en T-Port?

Introduktion

Denna broschyr beskriver kortfattat hur det fungerar att leva med en T-Port för tillförsel av Duodopa. Om du har obesvarade frågor efter att du har läst igenom denna broschyr, kontakta din läkare eller sjuksköterska. De kan ge dig ytterligare information.

Beskrivning av T-Porten

T-Porten sätts in i övre buken. En titanplatta planteras in under huden. Denna platta är i förbindelse med en yttre del "kontaktdel" som sticker ut genom huden. Inuti T-Porten finns en kateter som leder till tunntarmen.

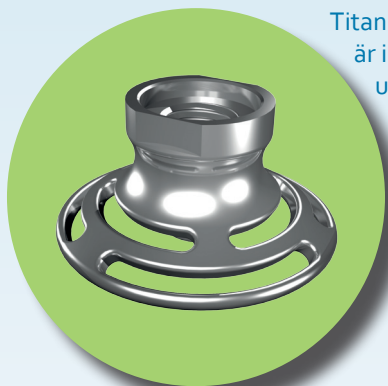

För det första

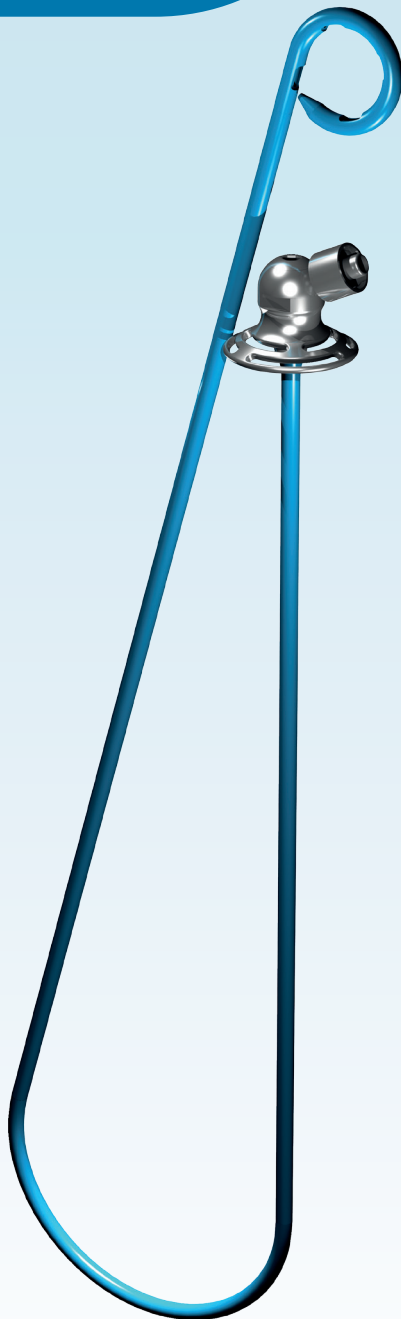
Kontaktdelen på
utsidan av huden

Titaniumplattan som
är implanterad
under huden

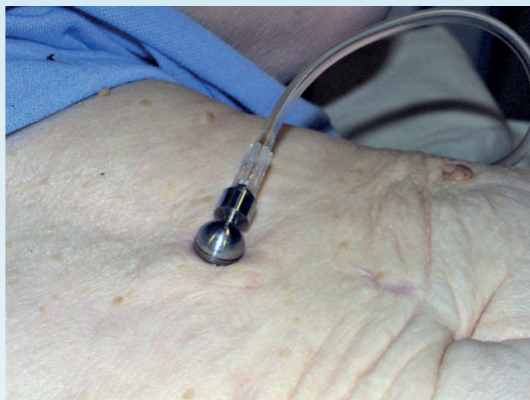
Kateterspetsen som
är positionerad i
tunntarmen

T-Port jämfört med PEG

Designprincip

En PEG formar en permanent kanal från huden till din magsäck genom vilken katetern passerar. Eftersom T-Porten är placerad i en "ficka" precis under huden skapar den inte ett öppet hål genom huden till magsäcken.

Utseende

T-Porten är ett mer estetiskt tilltalande alternativ. Den yttre förlängningsslangen kan tas bort när ingen tillförsel av Duodopa sker. Det enda som då syns är kontaktdelen av porten.

En Parkinsonpatient med en T-Port och förlängningsslangen som leder till Duodopapumpen

En jämförelse

Implantation

I motsats till PEG/J-tub systemet som kräver gastroskopi för att sättas in placeras T-Porten med hjälp av röntgen. Detta är ett skonsammare alternativ.

Komplikationer och problem

Kliniska studier har visat att det är färre komplikationer med T-Porten jämfört med PEG/J-tub systemet. Framförallt är det mer sällsynt att katetern rör sig ur position eller att läckage av magvätska uppstår.

T-Portens förväntade livslängd

En T-Port brukar fungera i ungefär 3-5 år. Livslängden beror till stor del på hur ofta och väl du rengör porten och huden runt omkring. Andra faktorer som du inte kan påverka spelar också roll, t.ex. immunsystemet samt hur ditt underhudsfett och hud där porten är placerad är beskaffade. PEG/J-tub systemet behöver vanligtvis bytas ut oftare, men har den fördelen att det endast krävs några dagars avbrott från Duodopa behandlingen.

Utbyte

PEG/J-tub systemet kräver som nämns ovan endast några dagars avbrott från Duodopa behandlingen. T-Porten har den nackdelen att såret som uppstår när porten tas ut behöver läkas i 4-6 veckor innan man kan sätta in en ny port. Under denna tid behövs en alternativ behandlingsmetod som t.ex. leverans av Duodopa genom en nässond. Om du upplever det längre avbrottet som väldigt problematiskt går det bra att byta till PEG när det är dags att ersätta T-Porten.

Implantation av T-Porten

Förberedelse

Du behöver fasta 12 timmar innan implantationen men du kan fortsätta att dricka och ta din medicin fram till 4 timmar före ingreppet. För att underlätta för läkaren att se grovtarmen på röntgenbilderna under operationen ska du dricka en kontrastvätska innehållande Barium 8-12 timmar före ingreppet. Före, eller på samma dag som ingreppet kontrollerar man din benägenhet för få blodproppar.

En till 2 timmar före ingreppet kommer du att få smärtstillande medicin och under implantationen får du dropp med antibiotika.

Implantation

Implantationen tar 1-2 timmar och utförs på röntgenavdelningen. Du är vaken under ingreppet. Lokalbedövning ges så att du inte ska känna någon smärta. Hela proceduren övervakas med hjälp av röntgen. Stråldosen är låg och ofarlig.

Man börjar med att placera en tunn slang genom din näsa ner till magsäcken. Slangen används under ingreppet för att fylla magsäcken med luft och på sätt försäkra sig om att sticket till magsäcken genom huden kommer att gå säkert till. Din hud tvättas och du får lokalbedövningen.

Magen dras mot bukväggen med hjälp av 1-2 st så kallade ankarsuturer. En nål sticks in genom huden in till den gasfyllda magen. Nålen används för att placera en "guide-tråd" genom magen in i tunntarmen.

En ficka, stor nog för att placera T-Porten skapas under huden. T-Porten med kate-

Implantationsförfarande

ter placeras över "guide-tråden". Fickan runt T-Porten sys igen med några stygn och ett bandage läggs om såret.

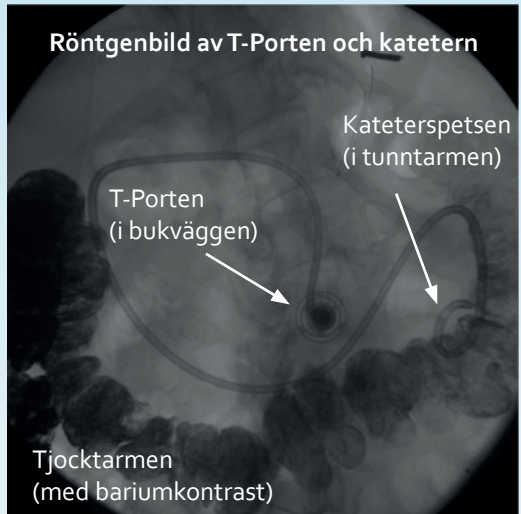
Eftervård

Efter implantationen återvänder du till din avdelning. Under de första 4-6 timmarna kommer du att observeras för tecken på komplikationer såsom smärta, blödningar eller läckage. Om du har ont får du smärtlindrande medicin. Vanligtvis går det bra att dricka vatten 6 timmar efter ingreppet och mat kan intas följande morgon. Din sjuksköterska kommer att berätta mer om när du kan börja dricka och äta.

Duodopainfusion kan sättas igång omedelbart när du kommer till avdelningen.

När kan du lämna sjukhuset?

Det går bra att lämna sjukhuset när Duodopa är intrimmad till korrekt dos.

De första månaderna

De första 2 veckorna hemma

Under inläkningsperioden som normalt tar 2 veckor ska du följa nedanstående instruktioner:

- » Ta inte bort bandaget
- » Förlängningsslangen skall fixeras med tejp och du bör undvika att byta ut den
- » Undvik att dra eller rotera förlängningsslangen till T-Porten
- » Du får duscha men se till att bandaget hålls torrt. Din sjuksköterska berättar hur du bäst gör detta
- » När Duodopa pumpen är bortkopplad skall du täppa till förlängningsslangen med en plugg

Det är inte onormalt att känna viss smärta under de första dagarna. Smärtan lindrar med hjälp av receptfria smärtstillande läkemedel såsom t.ex. paracetamol.

Om smärtan inte ger med sig trots smärtstillande medel, om du får feber, om Duodopa läcker eller om bandaget blir blodigt eller vätskefyllt, kontakta din läkare eller sjuksköterska för konsultation.

Sårkontroll

Efter ca två veckor tas bandage och stygnen bort tillsammans med ankartråden (som användes för att dra upp magsäcken mot bukhinnan).

Inläkningsperioden

Två till fyra veckor efter insättningen

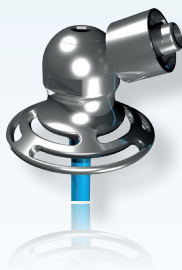
Om såret ser torrt och normalt ut kan man duscha utan bandage. Märk att T-Porten ännu inte är helt fixerad i fickan och du bör fortfarande försöka undvika att porten utsätts för drag- eller vridkrafter. Det är därför viktigt att du fortsätter att fixera förlängningsslangen med tejp. Om slangen måste bytas ut, försök att göra det utan att dra i, eller vrida på T-Porten. Om Duodopa läcker nära eller i såret, ska du tvätta omedelbart.

T-Porten skall noggrant tvättas dagligen med vatten. Använd en svamp eller strilande vatten. Skräp kan tas bort försiktigt med en örontops.

Första till tredje månaden

Efter en månad bör såret vara läkt även om inte T-Porten är helt fixerad i fickan ännu. Rengör morgon och kväll med tvål och vatten. Viktigt att tänka på är att torka skinnet runt porten noggrant efter rengöring.

Efter tre månader ska T-Porten vara helt inläkt och fixerad.

Att leva med T-Porten

Vardagliga aktiviteter

Efter tre månader när T-Porten är fullt fixerad ska den inte orsaka några hinder eller problem i dina vardagliga rutiner. Det finns inga specifika restriktioner på vad du kan eller inte kan göra. Dock är det viktigt att du alltid försluter porten med en plugg mellan Duodopa infusionerna

När pluggen är på kan du utan problem duscha eller bada utan att behöva täcka över T-Porten.

T-Porten är fastväxt i bukväggen och ett slag mot T-Porten eller ett plötsligt ryck i förlängningsslangen kan vara obehagligt eller göra ont. Förutom att det kan göra ont eller kännas obehagligt är det ingen risk för permanent skada. Den yttre kontaktdelen av T-Porten och katetern som leder till tunntarmen är lätta att byta ut och ev sår läks alltid ihop.

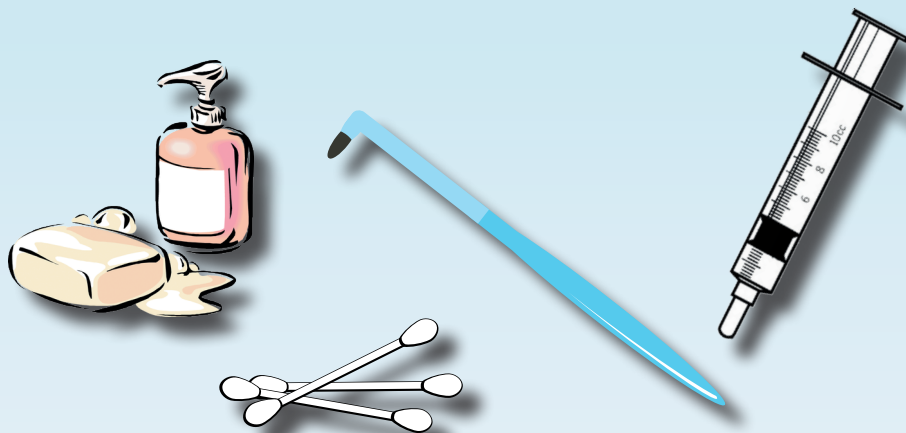
Rekommenderad daglig rengöring

För din bekvämlighet och för bästa livslängd på T-Porten är det viktigt att rengöra huden runt om porten dagligen.

Även när såret är helt läkt är det alltid en liten ficka mellan T-Porten och huden (som visas enligt figur på sidan 12). Fickan kan jämföras med den naturliga tandköttsfickan som finns runt dina tänder. För att förebygga inflammationer är det viktigt att hålla fickan ren från skräp på samma sätt som du gör när du borstar tänderna.

Gör det till en vana att rengöra huden och fickan runt T-Porten varje morgon och kväll.

Vardagliga aktiviteter

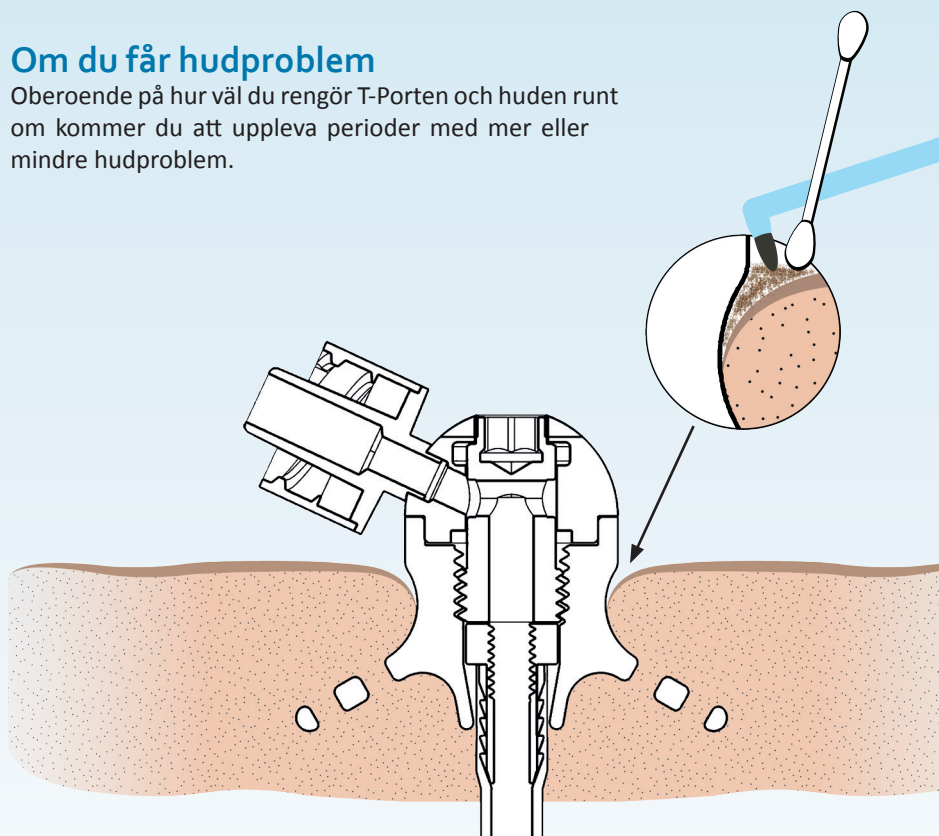

Fickan rengörs enklast med tvål och vatten. Det är viktigt att man inte bara tvättar runt T-Porten utan också i själva fickan. Använd tops eller en small mjuk vinklad borste för att vara säker på att du kommer åt överallt. När rengöringen är klar använd en spruta fylld med vatten för att spola rent i fickan och runt T-Porten. Din sköterska visar dig hur rengöring görs i praktiken och vilka instrument du kan använda dig av.

Att leva med T-Porten

Om du får hudproblem

Oberoende på hur väl du rengör T-Porten och huden runt om kommer du att uppleva perioder med mer eller mindre hudproblem.

Vardagliga aktiviteter

Dessa problem är hanterbara och vanligtvis inte så störande. Notera dock att allvarligare irritationer (inflammationer) runt T-Porten är den vanligaste orsaken till att T-Porten måste tas bort och ersättas med ny port. Det är därför viktigt att snabbt reagera när problem uppstår.

Rodnad och lindrig ömhet är tecken på en inflammatorisk reaktion runt T-Porten. Detta bör vara en påminnelse för dig att det kan finnas en viss kvarvarande skräp i fickan och att du behöver vara ännu noggrannare med rengöringen.

Så fort du känner att hudproblemen blir ihållande (huden är ständigt röd och irriterad och det avsöndras vätska runt T-Porten) bör du söka råd hos din sjuksköterska för att få mer intensiv hudbehandling.

Din sjuksköterska kan i detta fall rekommendera rengöring med Klorhexidin i 10-14 dagar och ibland att behandla lokalt med kortisonsalva. Detta kan hjälpa att minska inflammationen, men i detta skede skall du vara medveten om att du eventuellt kommer att behöva ta bort T-Porten inom en snar framtid.

Om du upplever intensiv rodnad, svullnad, varbildning och smärta är det troligen en infektion och du bör då omedelbart kontakta din läkare eller sjuksköterska

Ta bort eller byta ut porten

Ta bort T-Porten

Att ta bort T-Porten är lätt. Såret läker ihop och det blir inga problem inne i magsäcken. Det kan dock uppstå viss ärrvävnad där T-Porten suttit.

Borttagning sker under lokalbedövning och såret sluts med stygn.

Du kan få antibiotika strax före och efter borttagning. Efter implantationen återvänder du till din avdelning. Under de första 4 timmarna kommer du att observeras för tecken på komplikationer såsom smärta, blödningar eller läckage. Om du har ont får du smärtlindrande medicin.

Vanligtvis går det bra att dricka vatten 4 timmar efter ingreppet och mat efter 6 timmar. Din sjuksköterska kommer att berätta mer om när du kan börja dricka och äta. En alternativ leveransmetod av Duodopa kommer att förskrivas av dina neurologer och den kan vanligtvis startas när du kommer till avdelningen.

Det är inte onormalt att känna viss smärta under de första dagarna. Smärtan lindras med hjälp av receptfria smärtstillande läkemedel såsom t.ex. paracetamol. Om smärtan inte ger med sig trots smärtstillande medel, om du får feber, om Duododopa läcker eller om bandaget blir blodigt eller vätskefyllt, kontakta din läkare eller sjuksköterska för konsultation.

Stygnen tas bort efter 14 dagar och såret kan betraktas som helt läkt efter 4-6 veckor.

Ingenting varar för evigt

Byta mot ny T-Port

När T-Porten har tagits bort behöver såret läka innan en ny port kan sättas in. Läkningen tar 4-6 veckor. Under denna tid behövs en alternativ leveransmetod för Duodopa t.ex. genom en tunn slang genom näsan.

När fickan är läkt kan en ny T-Port sättas in såsom beskrivits ovan i denna broschyr.

Byta mot PEG

Om du väljer det här alternativet kan du fortsätta Duodopa behandling genom din nyligen placerade PEG/J-tub.

Placeringen av PEG är ett standardförfarande.

Avslutande anmärkningar

Var kan jag hitta mer information

Observera att denna broschyr endast innehåller information om T-Porten. Ditt behandlingsteam för Parkinsons kommer att ge dig information om alla andra aspekter av din Duodopa behandling.

Om du har ytterligare frågor eller funderingar kring T-Porten, kan du alltid kontakta din ordinarie sjuksköterska eller läkare.

TransCutan AB
Forskargatan 20J | www.transcutan.com
SE-151 36 Södertälje | info@transcutan.com
Sweden | Phone: +46 (709) 95 59 14